

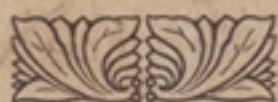
عبد الله سليمان

و عطلردن زكات

کتاب II.

کتاب بسیار با ارزشی است

ناشری: عبد الله سليمان.

4 220678

КАЗАНЬ.
Типо-литография „УМИДЪ“
1915.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ، وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا، وَالْمَوْلَاتِ قُلُوبِهِمْ
وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ. سورة التوبة ٦٠

زكاتنى فقيرلر، مسكينلر، زكاتنى جيوچيلر، قىلبلىرى اسلامغه
مىللندىرلىگان كشىلر، مكاتبلىرىنى قوتقارو، بورچلىلر، الله يولنده، ويولده
قالوچيلر اوچون بىرو تىوشدر. الله سىزنىڭ نىتىدى مقصد بىرلە وقاى
اورنلرده صرف ايتووگىنى بلوچى، وەر بەر اشى، بىورقلىرى حكمت اوزره
بولغوچىدر.

دوستلرم! مېنىم اوقودغىم بو آيت كرىمە بىزنىڭ بتون طورمىشېزنىڭ آچقېسى،
كىلەچىگىزنىڭ كوزگىسى، دنيا و آخرتدە بىختلى بولوو بىزنىڭ نىگىز و اساسىدر. بو
آيت شوندى تېرەن بىر قانون الھىنى اچىنە آلمىشدركە، مىسلمانلر شوشى
آيتىكە سارلىغان كونلرى بىرلە بىختلى بولاچقار و بىخت مىسلمانلرنىڭ يوزىنە
كولەچك در. بىوشوندى الھى سىرلىرىنى جىمىشدركە، مىسلمانلر شوشى آيت بىرلە
عمل ايتە باشلاولرى ايلە، نادانلىق و نادانلىقنىڭ نىجەسى بولغان رىزالت،
سفالنت، بوزوقلىقلردىن فوتلاچقاردر. بىزنىڭ طورمىشېزىدە بولغان تىرتىبسىزلىكلر،
آه و زارلر، بىختسىزلىكلر، رىزالتلر، سفالتلر ھەم سىدە شوشى آيت بىرلە عمل
ايتىمە و بىزدىن ياكە شوشى آيتنىڭ معنى سىنە توشىمە و بىزدىن كىلەشدر. زمان
سعادىتدە بو آيت مىسلمانلر اوچون تېمىر قازق بولدىزى خىدمىنى ايتە ايدى.
مىسلمانلر شوشى آيتنى كوزلردىن بوغالتىمىلر، شونىڭ اوچون بوللارندە
آداشمى دە ايدىلر. قاچانكىم اهل اسلام بو آيتنى بولوت آستىدە كوزلردىن
بوغالتوب، يىنە دن طابارغە طرىشى تورغان بولدىلر، آلا بوللارندىن چىتكە

صابوب باتقالق وتون فارانغیلفندهفی چوقر چاقرار آراسنده باتا چوما یورر
محکوم بولوب قالدیلر. زمانه زده ایسه نبر قازق یولوزی غیور مسلمانانرنگ
طرشولری ایله بنه دن کورنگه باشلادی. **ك**م بلسرنکه، بر نیچه بللر بو
یولوز بزنگ یولمزنی باقترتقان سوکنده بزده یولوزنی تابوب بغت وسعادت
اچینه چومار بز واوز بزنی بتون فضائل **ا** چولغانغان کورر بز.

بیغمبر بز دین اسلامنی ایکی محکم نیگزگه بنا اینمش ایدی. موننگ
بر یسی مال، ایکنچیسى علمدر. مال آدم بالاسینه آشاو اچو بیتشدره، آننگ
ته نینی صوق واسسیدن صافلی؛ علم ایسه آدمنگ جانینی تربیه ایته. مال
وقتلی بولغان ته نینی راحت آصری، عام ایسه جانقه مهنگیلک طورمش حاضرلی.
بولر ایکیسی ایکی ایگز توغانلر بولوب مال علمسز، علمده مالسز بولمی.
ایکنچی تورلی اینوب نهیتسهك: مال کوب وقتنی علمنی تابا، علم ایسه
هر زمان مالنی وجودکه **ك**ینره. علم بر بیرگه کردیمی، آنده مطلقا بغت
وسعادت ظاهر بولا؛ مالدیه بغت وسعادتنگ بر مولوشی توگلمی؟ علمسز
مال دواملی بولماغانی کبک، مالسز علمده مهنگیلک بولا آلمی. بو ایکی ایگز
توغانلر هر وقت بر برسینه یاردم اینشهر وهیچ بر وقتده بر برسینی تاشلاشمیلر.
عجیبی شونسیدرکه، بولر برهم برهم آلفانده هیچ بر اهمبتنی حائز توگللر.
قوری علم بر نرسه گه یاراماغان کبک، قوری مالدیه آدمگه شقاوتدن باشقه
بر نرسه حاضرلی آلمی. حاصلی علم برله مال قیاش برله موسملکلر کبیدرکه،
موسملکلر قیاش یافتسندیه غنه موسه آلالر. قیاش یافتیسی بولمادیمی قوریلر.
شولای اوق موسملکلر بولماسه، قیاش یافتسیده اطرافقه چه چلوب بالقودن
باشقه هیچ بر فائده کبیره آلمی. قیاش فائدهلی بولو اوچون آکارغه موسملک
كبیرهك، موسملککه بهشل بهملی بولوب چه بلوب موسه اوچونده قیاش
یافتیسی لازمدر. مونه شوننگ اوچونده اسلام شریعتی ایکی نرسه گه ایك
طور اهمبتنی بیردی: علم و مال.

درست علمگه اهمیت بیردیکه، آننگ گناهسز پیغمبری: «بر ساعت علم
ایستهو، مک یل نفل عبادتندن خیرایره کدر» دیدی. مالغه اهمیت بیردیکه،
اسلامنگ حامیسی بولغان الله: مالغه ایندگولک (خیر) اسمنی طافدی^(۱).

(۱) وَأَنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ. سورة العاديات ۸.

الوغ پېغمبر عامنى انون كوردى، چونكه آدمنىڭ بوغارى ئورمەلەوى،
فرشتەلەر درجەسىنە آشووینی علمدن باشقە مەكن نابىمى ایدی. بيوك الله
مالنى ايندگولك دېب آتادی، چونكه آدمنىڭ مالدن باشقە دنباواخرتدە بختلى
بولماسىنى علم ازلیسى بىرلە بىلدىر ایدی.

قیاش نیچە گنە فاراما قیاش بىندی اول. آنىڭ وظیفەسى دنبانى باقترتو؛
قارانغى اورمانلەر، شېكىلى طارو آرالىرى، قورقنچلى دېنگز اوستلرى، طن
بوللر.... بارده بارده شونىڭ باقتىسى بىرلە باقترنلار. قیاش بولرنىڭ اوستندىن
قارانغىلىق، شېكىلىك، قورقنچلىق، طنلقنى آلا. اول اوزىنىڭ باقتىسى بىرلە
ئوسملىكلەرگە جان ئورە، قوشلرنى قوراندە، چەچكلرنىڭ تورلى نوسلرىنى مېدانغە
چقارا. حاصللى قیاش اول بىر اوستنە خېر خواه بىر آنا، شىقتلى بىر آنا خدمتىنى
اينە. بىز آنىڭ حقندە ايندگولكدىن باشقە بىر نرسە اویلى آلەبىز، واویلارغە
لزمىدە يوق. مونه علمدە شولای اوق. اول آدمنىڭ طاش كېك قلمىنى بومشاته،
ئرىتە، آدمنىڭ اچندەگى قارانغىلىق، فکرندهگى طونقلقنى باقترنا، آدمنى وحشى
بىر جانوار بولودىن صاقلاب، آنى ملايم شىقتلى بىر فرشتە باصى. اول آدمگە
ايندگو بىر بىتە كچىلك خدمتىنى اينە، والسلام. قیاشنىڭ فائىدەلى ايندگو بىر آنا
بولووى اوچون آنىڭ نرسە اېكانىنى تېكشرو لازم بولماغان كېك، علمنىڭ دە
شىقتلى بىر آنا بولووى اوچون آنىڭ حقندە كۆب بىتە اېتو تېوش بولماسە
كېرەك. علم، علم ايندى اول. اول نیچە گنە ئەيتسە كدە شىقتلى بىر آنا، بىزگە
آندندە باقن، آندندە خېر خواه، بىر اېدەش، بىر بولداش نابار حال يوق.

بىز بوغارىمىدە مالنى ئوسملىككە اوخشاتقان ايدىك. ئوسملىكنىڭ ياخشى
ئوسووى، آنىڭ فائىدەلى بىر ئوسملىك بولووى اوچون مطلقا ئوسملىكلەر حقندە
بىزنىڭ آزىمى كۆبىمى معلوماتىز بولو لازىم. چونكه دنباو بىك فائىدەلى، اورنا
فائىدەلى، از فائىدەلى ئوسملىكلەر بولغانى شېكىللى، بىتونلى ضررلى آغولى
ئوسملىكلردە بولورغە مەكندىر. قیاش آستندە ئوسكان ئوسملىك، قارانغىلىق
ئوسكان ئوسملىكلەرگە قاراغاندە بىك كۆب فائىدەلى بولا. ئوسملىك اول بىر
تربىيەچىگە دە محتاج، ياخشى تربىيە آرفاسندە بىر ئوسملىك ئىللە نىقدر فائىدە
كېتىرگە مەكندىر. آمر بىقادە «مانسنىلىيە» دېگان بىر آغاچ باردىر كە، مونىڭ كۆلەگە سەنە
باتقان آدملەر بولوب ئوللەر. مونه دنباو دە هر بىر ئوسملىك فائىدەلى بولما دېغى

كېي، هر بىر ئوسملىك ضررلى دە نوگلدەر.
 دوستلارم! مالدە بىر ئۆزىڭ شېكىللى. اول خوجەسىنە چېكىسز فائىدە
 كېتىرگان شېكىللى، حسابسىز ضرردە كېتىرگە مەكەن. ئوسملىك بىر تىرىپە چېگە
 مەنجا بولغان كېي، مالدە بىر عقللى خوجەغە مەنجا. عقللى، اللەزىڭ امرىنى
 جېرىنە يېتىكزىرگە طرشقان بىر خوجە قولندە. مال دېن اسلامىڭ ئېگىزى خىدمىتىنى
 ابىنە. آھقى، مېن مېنىلكىلى، نادان بىر آدم قولندەغى مالدە اسلامىڭ نامرىنى
 ئوروتۇچى بىر قورال بىولا آلا. ئوسملىكنىڭ مانىسىلىپەسى بولغان كېك،
 مالنىڭ دە آغولى زەرلىلىرى بولورغە مەكەندەر. مۇنە شۇنىڭ اوچۇندە اسلام شىر بەنى:
 (علمنى تەحصىل اير و خاتونغە، فرضدەر) (۱) دېگان سوگۇندە آنىڭ نىرسە ايكانىنى
 كۆپ تېكىشروب ماناشى. علمنى تەحصىل ايت، اول بىر نوردر، فائىدە دن
 باشقە ضررى بولماس، دېب سوزنى قىرت كېسە. تېك مالغە كېلگىچ اش
 باشقارا. مالنىڭ فائىدەلى و ضرر كېتىرە نورغانى بولدىغىدن، آنى نى بولدى
 طوتسەڭ فائىدەلى بولا، ونى بولدى صرف ايتلسە ضررلى بولا ايكانچېلىگىنى
 كورسە نورگە طرشا، ھەم قىياش ياقىسى بىتون دىنباي يافىرتقانى كېي، اسلام
 شىر بەنى دە بو بىزگە بېرگان علمى بىرلە، مال حقندەغى بىتون قارانغىلقلارنى
 آچوب بېرە، ھەر بىر شېھەلارنى كېتەرە، مالنىڭ آدم بالاسىنە دىنيا و آخرندە
 بىختلى بولوچېلىغى اوچون نېچك و نېندى يوللاردا طوتلاو تېشىلىگىنى آڭلاتسا.
 و بىزنى بوغارىدە اونوغان آبت بىرلە، ايك طوفىرى، ايك حق بىر بولغە دېملى.
 دوستلارم! بېغىمىز بىز: «زىكاتى بولماغاننىڭ، نامازى دە يوقدەر» دى (۲).
 مالغە بېرلىگان، بارلىق مالنىغە دىنيا و آخرتنىڭ آچقىچى دېب تاپىغان، مالنى
 فقط اوزىنىڭ آشاوى، اچووى، كېيىنووى، باصانووى اوچونگە طوتقان، مالنى
 باشقەلرنىڭ جانىنى آشاوغە قورال ايتوب قوللانغان، مال بىرلە اوزىدىن باشقەلرغە
 ظلم و جېر قىلغان، مالغە طابىنوب مال بىرلە كېرەلنگان غىرورلانغان، مال
 بولسە شول بېندى آرتقى بىر نىرسە دە كېرەك نوگل دېب آلدانغان، مالنى
 فسق و فساد اوچون طوتقان، مال بىرلە مېن مېنىلىگى آرتوب ھەركەمنى اوزىنە

(۱) طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ. حدیث رسول.

(۲) لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا زَكَاةَ لَهُ. حدیث رسول.

تابندىرغە طرشقان، مالغە بايانوب بتويۇق بەھىيەلەر ئىزى، اوزى مال
آرقاسىدا تەلەپكەننى اشەبەدە اطرافىدا قىيىن، كوز بەھىلەرنى توغۇچىلار،
مالسىزلىقتىن يۈرەكلىرى جانوب ھېچ بىر نەرسەگە باش اورا آلەمچە فانغراب،
يۈرۈچىلەرنى كۆرمەگان، مۇسلمان قىزداشلىرىنىڭ آھ وھلىرىدىن كوز يۈمەگان،
اوزى شېكىللى اوڭ الله بىندەلەرنىڭ مالسىزلىقتىن نادانلىقى قاراغىلىغىدا ھالاكتىنى
كۆرمەگان بۇخىرىسىز، قاتى كوڭللى، خىسبىس، مۇتكىر، ياۈز بىر آدمنىڭ اوفوغان
نمازى نېچەك درگاہ الھىدە قبول بولسۇندە؛ اول طاش قىلبىلى آدمنى الله نى
دېب اوزىنە ياقن كۆرسۇن!...

بومال ايندى شول مانسىئىلە آغاچى بولمىچە نەرسە دېب اوبلىسىز؟
مانسىئىلە آغاچىنىڭ كۈلەگە سىنە پاتۇچىلار اولەگان شېكىللى، زكاتسىز مالغە صاحب
بولغان آدملىرىدە آنىڭ كۈلەگە سىنە اولەلەر. فقط آلر اوزلىرىنىڭ اولولرىنى
كۆرەگنە آلەلەر. بىۈك الله آلرنى ھلاك ايتە، آلرنىڭ اوفوغان نمازلىرى قبول
بولمى، آلرنىڭ قىلغان دەئارىنە قارشى جناب حق قبول ايشىكلەرنى يابا،
آلرنى اول بىۈك ذات دشمان كۆرە، موندى آدملىر مەنگىلك بەخت وسعادىدىن،
اللهنىڭ دىدارىنى كۆرۈ، اللهنىڭ رەھمىتىنە اېرىشۇ كىبى نەملىرىدىن محروم بولۇپ
قالالار. توغرىسى بو كىبى آدملىر ھالاكت چوقرىنە مەنگىلك بەختسىزلىككە،
چېكىسىز شىفوتكە، اوچى قىرى بولماغان اللهنىڭ قەربىنە آتەش ياۈز آدملىرىدە،
دىئادە اېڭ قىزغانچ آدملىر بولالار. بولر مال اسىندەگى مانسىئىلە آغاچىنىڭ
كۈلەگە سىنە اسسىبىلىدىن قاچۇپ استراحت ايتەر اوچون كىرگانلار، فقط
آلدانغانلار، درست، مال بولرغە بىر آز وقىغە كۈلەگە بېرە، آلرنى اسسىبىلىدىن
ساقلى. لىكن كۆنسى او كۈنچكە، بولر شول كۈلەگە آستىدە زەرلەنوب
اولەچكىلر ومعو خراب اولاققاردر. مانسىئىلە آغاچى زەر چەچكان كىبى،
بولرئىكە زكاتسىز ماللىرى آدم بالالارىنە ضرردن باشقە بىر نەرسە كېتىرمى.
مۇنە شونىڭ اوچۇندە حضرت ابوبكر، پېغەمبىر بىزنىڭ اورنىنى طوتقاچ، زكات
بېرمەگان بىنى يىر بوع قىبىلە سىنە قارشى، آلارنىڭ اوزلىرىنى مۇسلمان دېب دەۋى
قىلۇلرىنە قارامىچە، سوغىش آچقان ايدى. بو بۇدبختلر مشركلر شېكىللى قاچىدىن
كېچىرلىدىلر. چونكە بولرئىكە كوڭللىرى مشركلرنى شېكىللى زكاتسىزلىق
بىرلە قارالغان، قىلبىلى قاتقان ايدى. بو قىبىلە ئىكە زكات بېرمەلەرى آرقاسىدا
درگاہ الھىدە دعا ونمازلىرى قبول بولمى باشلاغان ايدى.

شونڭ اوچون بولارنڭ ئاتلرى حلال قىلنغان، بۇ مېن مېنلىكى خىسسىلرنڭ
آدم بالار يېنە مانسىنلىبە آغاچدىن آرتق خىمىنلرى تېمى باشلاغان، شوڭار
كوره بوزىرلى جەمەت حضرت ابوبىكر نڭ عدالتلى قىلچى بىرلە طارانغان،
يوق اينىلگان ابدى.

قرداشلرم! مال آدم بالاسىنە وفتلىبە بىرلىگان بىر اماندىر. حضرت حق
«سز بىر كوفى اوزگىزگە بىرلىگان نعمتلردن صورالورسىز ئىلى» - دى (۱). مال
اول بىتە تورغان ھەمە طولتورغان بىر نرسە. دىيادە بىتەبە مەنگى بەشەر اوچون
ياراتلغان ھەر بىر اشلەگان اشلردىن اوزىنى بوقدىن بار ايتوچى خىمىنە
جواب بىررگە تىوشلى بولغان بىردىن بىر مخلوق باردىر، اولدە آدمدىر.
شولاي بولسە، بىتە تورغان مال بىر نعمت بولوب؛ مەنگىلىك بىتە تورغان آدم
قولىنە تابىرلەش؛ وآنڭ نىچك ونى يولدە طولغانلغىدىن حساب بىروچى
آدم نڭ قارىشىغا غايىت قورقنچلى بىر ھىكم كوفى باردىر، موفى شىر بىتەز تىلغە
«يوم جزا» دىيىپ يورتلە. «يوم جزا» اول بىر صود كوفىدىر. آندە آدم نڭ
ھىملىرى اولچەنە، آندە آدم يا مەنگى بىختە يا كە مەنگىلىك شقاوتكە ابرشە.
اول اللە نڭ رىضاسى بىرلە قەرى نىچلى ايتە تورغان كوفى. لىكن بوكونىڭ
دىيادەغى صوددىن بىر آيورماسى بار. دىيادە بايراق آدملىر آدۇا كات بالاب، يا كە
خىمىنچى ھاملىرگە رشوت بىروب قوتلورغە مەمكىن. لىكن بوم جزادە بايراق بىرلە
آدۇا كات بالاب بولماغانى كىك اللە اوزى ھا كىم بولغانلغىدىن ھىچ كىمگە رشوت
بىرر ھالەدە يوق. ئىلى تاغى بىر طور آيورماسى بار ايسكان: دىيادەغى
صودلاردە بىرەونىڭ ھىقىنى تالاب آلسەڭ، يا كە بىرەونى اوتىرسەڭ، ھەقىقىتى شونىڭ
شىكىللى اشلرگە اولچەنە؛ لىكن بوم جزادە آدم بالاسى ھەر بىر نرسە سىندىن
جواب بىرەچك ھەر بىر نرسە سىندىن صورالاقىدىر. موفى شوڭار كوره دىيادە
وجداننىڭ پاك، بوم جزادە بوزنىڭ آق بولوب چىغ-ووى اوچون اللە تەعالى
قرآن كرىمە نىچك بەشەونىڭ بوللرىنى آچق ايتوب بىيان ايتەشدىر. اللە
كورسە تىكان بوللردىن طىش بىر نرسە اشلەندىمى، البىتە آندە خىطالى بولا. بىر اش، كە
اللە قوشقانچە اشلەنسە اول اش مطلقا خىطادىن سلامت بولا. حضرت حق

(۱) ثُمَّ لَتَسْتَلْنَ يَوْمَئِذٍ النَّعِيمِ. سورة النكاثر ۸

«اوزگزگه بیرلرگان نعمتلردن صورالورسز ئیلی» دی. آلائی بولغاچ بیز بو سوز قارشنده تیز چوگارگه کیرهک. مادامکه بیز اللهنگ بیرگان نعمتلرندن بوم جزاده صورالاقبیز، مادامکه اول کونده مالبزنگ نیندی یولده طوتلوروندن جواب بیرهچکیز، مادامکه حضرت حق بیزگه زکات بیرسه گز مالسکزنگ وبالندن قوتلورسز، دی. اول وقت بیزگه ایندی برگنه نرسه قالا، اولده: زکاتنی نیچک فایده وکملرگه بیرهرگه؟ چنلاب اوق زکات صوگ اول کملرگه بیرلورگه تیوش؟ زکات بیت اول بیزنگ اوز مالبز توگل، اول «ملت مالی» شونگ اوچون زکات بیرمهگان کشی اسلام شریعتنده بتون ملتنگ مالینی آشاوچی خائن بولوب حساب اینله؛ حضرت ابوبکر کبی بیوک برداهی زکات بیرمه وچیارنی مانکه، امت اسلامیه گه خیانت اینوچی اینتوب تانوب آلارغه قارشى صوغش آچا. بو کون سز برصوم زکاتنی بیرمیچه کسه گزده فالدراسز ایگان، سز اوچ بوز میلیون مسلماننگ حقینی آشاغان، اوچ بوز میلیون مسلمانغه خیانت اینتکان بولاسز. زکات بیزنگ اوز مالبز بولمیچه امت مالی بولسه، صوگ مونی نیچک اینتوب صرف اینترگه؟ نیچک اینتوب صرف اینتکانده بیز قیامت کوننده بتون مسلمانلرنگ بزدن حقلرینی داوالودن قوتلاقبیز؟ کملرگه ونیندی بوللرغه بیرسهک بیز ملت اسلامیه گه قارشى خیانت اینمهگان و بورچبیزی اوتهگان بولور بیز؟ مونه فرداشلر بولار فورقنچلی سؤالر توگلمی؟ حقیقه بر آدم بیک کوب صینسهر صانوب آلوب اوزینگ آولندهغی تاب نازا موزیکلرغه اولهشسه، قیامت کوننده اهل اسلامنگ قولى بو آدمنگ یافاسنده بولاچق توگلمی؟ زکاتنی یعنی اوچ بوز میلیون مسلماننگ حقینی اوز اولنگده اسم وشهرنگنی چهره اوچون بیرووگ الله قارشنده نیچک بولور ایگان؟ یا که بر آدم آطنه صابون صاغ وسلامت، نازا، صوفسه جنکنی اوزهردهی اشچیلرنی جیبوب اولهشسه، نی بولور ایگان؟ دنیانی شوشیلای اینتوب آزدرووی، مسلمانلرنی خیرچیلککه اویره نووی برله قیامت کوننده چیکسز عذابکه دوچار بولماسمی ایگان؟ بر آدم زکاتینی مطلق اوزی یاراتقان کشیلرگه و اوزینه تعظیم کورسه تکان کسه لرگه بیرسه، وزکاتنگ امت اسلامیه حق ایکانچیلگندن کوز جومسه، نی بولور ایگان؟ ایکنهی برهوسی آلاچلرندن قوتلور اوچون، امت مالی بولغان زکاتنی

ئەبىر سىگىلە اوز مالى كىت حساب ايتوب شون آدمگە دعا قىلارسە، الله
 وبتون امت محمد برله اوبناغانلىقى اوچون بوم جزاده نىندى جزالرگە
 گرفتار بولور ايكان؟ زكاتدن فوتلور اوچون، ماللر بىنى اوچ آي خانونلر بىنە،
 اوچ آي بالالر بىنە و اوچ آي اوزلر بىنە مالكلەندروب اللهنى آلدېبز دىب
 خياللانوجىلرغە حضرت ابوبكر نى دىب حكم ايتەر ابدى ايكان؟ شولاي اوق
 اون اون بىش صومغە محلە ملامىنى باللاب، مونه سزگە زكاتدن دىب بر نىچە
 مكنى بىر و بده قايتاروب مەبە قىلدرو قدر فاحش، گناه بىر يوزنده بارمى ايكان؟
 الله نك شربعتىنى تابناوچى، واللهغە جهالت نسبت ايتوچى بو وجدانسزلر
 امت مالبنى تالاوچى بو خائىنلرگە جناب حق قيامت كوننده نى توسلى فاتى
 معاملە ايتەر ايكان؟ شربعتبىزده كشى حقىنى الله تعالى كىچمى. شولاي بولسە
 بتون ماتنك آفە شىنە خىانت ايتوچى ظالملىرى الله تعالى هېچ بر يول برله
 كىچمەسە كىرەك. ذاتا حبلە شرعى برله فتوى بىر وچىلرنك حبلە شرعى اللهنى
 آلدو دىمك كىبى شرك وكفر نى منضمەن بولدىغىدىن مسلمانلقلارى نى درجە دە
 قالا ايكان؟ قرآن كرېمە جناب عز وجل شول سوزلرنى سويلى:

(۱) (آدملردن شوندى كىسەلر باردركە، آلر «بىز اللهغە وقيامت كونىنە
 ايمان كىترەبز» دىلر، حالنكە آلر اصلدە ايمان كىتروچىلر توگىلردر.
 آلر شولاي ايتوب الله و مؤمنلرنى آلدېبز دىب اوياملر، حالنكە بامىلرگە،

(۱) وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ
 يَخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ. فِي
 قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ. وَإِذَا قِيلَ
 لَهُمْ لَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ. أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ
 وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ. وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا
 آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ.

آلر بو يولده بارلق اولر ينگنه آلدیلر. (حبله شرعی قیلوچیلر شوشی
جهل دن نوگلمی؟

(آلرنک قیلرنده آورو بولوب، جناب حقدیه بو آورولرینی (کفرلرینه
رغما) آرتدراغنه بیره. وموندی کوره له ته یاغانلاولری سبیلی آلرغه قاتی
عذاب باردی. آلرغه «ییرده فساد قیلما گز» دینلسه، آلر «بز مصاحلر بز»
دیله. . بزنگ زکات برله شایار وچی حبله شرعی چیلرده ملتکه کوره له ته خیانت
ایند کلری، ومکله چه فقیرلرنک مسکینلرنک حقلرینی آشاب ظلم جبر وفساد
قیلدقلى حالدیه، دین توغرسندن سوز آچلسه برنچی قهرمان بولوب، فلان
ایتهرگه نوگان ایتهرگه کبرهک، مسلمانلغه خدمت اینو تیوش دیب لاف
اورالر نوگلمی؟ - (بولر چن مفسد لر بولوب، بارلق اولرینک مفسد
ایکانچیلر کاردن خبرلریگنه یوقدر بولرغه «یاخشی واینگو آدم لر کبی
ایمان ایتمک» دینلسه «آلایمی، بز عقلسز آدم لر کبی ایمان کیتریکمی؟»
دیله، تیک بولر اولرلی عقلسز سفیهلر بولوب موگاردن خبرلریگنه یوق). -
زکاتده حبله شرعی قیلوچیلرده، تمامی برله زکاتنی اوتوچیلر دن نهق شوشی
منافقلر کبی کولمیلر می؟ بوارده شول حبله شرعی برله زکاتدن قوتلغاج
اولرینی بیک عقللی حساب ایتهلر نوگلمی؟

دوستلرم! صوگ بو حبله شرعی قایدن چقغان؟ بومی؟ بو ایگ پاوز،
ایکی جهانده بختسز، عامی اسمینی تاغغغان چامل، عالم اسلامک نامرینه بالتا
چا بودن تارتنماغان ایگ توبه ن ایگ پیس قباح آدلردن چقمشدرکه، مونی ده
حضرت حق شول بولده بیان ایته:

(۱) نهی و ا کیتورگان آدم لر! یهود علماسی ونصاری زاهدلری
خلقلرنک ماللرینی باطل یولده آشاب، آلرنی توغری بولغان الله یولندن طیارلر).
مونه بواش بزده ده شولای یولدی. بعض بر ملا اسمینی ناقان سفیهلر، خلق بزغه باطل
بولغان بوللر کورسه توب، وبایلرنک بر نیچه سوملرینه کوز تک. گانلر کلدن حبله
شرعی برله فتوی بیروب خلقنی توغری بولغان بولغه کوردن واز کبچردیلر.

(۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لِيَآكُلُونَ

أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيُصَدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ. سورة التوبة ۳۴

و مقدس دینبزی حیله شرعی بر نه بلچراتوب، آن قالدیکه، بایار بزنی ده ملت حق بولغان زکاتنی آشاو درجه سینه ایندره چک ایدیلر. تام شول وقتده اهل اسلامک اوستنده اویلاماغان بیردن طاک یاقتیلقی بلنه ویراقدن کوزگه چالنا باشلادی. اول یاقتیلق ایسه مسلمانلرنی کوبدن زارقدیرغان علم فیاهینک برنچی شه وله سی ایدی. بیر اوستنده ظاهر بولا باشلاغان بو یاقتیلق حیله شرعی توزوچی بایغوشلرنی بتونلی بر آبدراشده، حیرانلیق اچنده قالدیرمش و بولرنک شهچی، زهرلی به مسز ناوشلری مسلمانلرنک فلاقلرنده بر نفرت اویاندردن باشقه اشکه اشماس بولا باشلاغان ایدی. بو کون ایسه اول بایغوشلر علم یاقتیسی اهل اسلام آراسنده ظاهر بولغان بر اویانو اچنده بتونلی آرادن یوغالماقده، و بیک برافردن کیلگان ایلهمسز طاوشلریغنه آرا تیره ایشتلوب کینما کده درکه، بو تاوش هر کمنک کوکلنده بر نفرتدن باشقه هیچ بر نرسه اویاندرا آلمیدر.

۱ — فرداشلر! ایندی بز شوشی قدر سوپله گاننک صوکنده ایك باشلاب اوقودغم تبرهن معنی لی آیت کریمه نی آکلارغه طرشبق. حضرت حق باشلاب «زکات فقیرلرگه بیرلو تیوشدر» دی. فقیرلر کم لر صوگ آلر؟ اوزلرندن زکات چقمی تورغان اشچی خاقلرمی؟ ئله معیشتلری تأمین اینلگان هر بر شهر کشیسندن طنچراق وون کورگان اول کشیلریمی؟ بوقسه اشدن ناچوب، بیگلک برله تاماق طویدرو بولینه کروچیلرمی؟ بوق دوستلرم، بولر برسیده توگل. زکات بیرلورگه تییشلی فقیرنی جناب حق مونه شول بولده ایضاح اینه: (۱) صدقه و زکات شوندی آدملراو چون بیله تیشدرکه، آلر اوزلرینی الله یولینه فدا قیلغانلقلرندن ییر اوستونده کسب ایتهرگه وقت تابا آلمیلر، آلر عفتلی و ناموسلی بولوب صورانو و بایلر ایشکنه بارو کبی خورلقلرنی قبول ایته آلمادقلرندن، نادانلر آلرنی بای دیب

(۱) لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْصَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ
يَحْسِبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ. تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ. لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ
الْحَافَا وَمَا تَنَفَّقُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ. سوره بقره ۲۷۳

گمان ایتهلر. سین آلربی یوزلرندن تانورسك، بو كمسهلر عفتلرندن صدقه ایسته مزلر. الله تعالی ماللرگزنی نینتی ییرلرده وكملرگه بیر ووشگزنی بلسگوچیدر.» زکات بیررده ی فقیرلرنك كملر ایکانچیلگنی موندنده آچق ایتوب سویلب بولماسه کیرهك. دیمهكکه زکات بیررگه تیوشلی فقیرلرگه شوشی كمسهلر کرهلر:

۱. — اوزلرینی علم یولینه فدا قیلوب، علم گه وملت اسلامیه گه خدمت ایتدکلرندن، کسب قیلوب مال تابارغه وقتی بولماغان اسلامك الوغ عالمیری. بولرنك طورمشلری اوزلرینه مناسب رهوشده باغشی، اوست باشلری خیرچیلرنکی کبی بولمچه تمام بای آدملرنکی کبی چیبهر وپاك، یوروشلری اهل عامگه لایق درجه ده الوغ صماق بورت ییرلری «مسلمانلرنك عالمیری خیرچی بولالر ایکان» دیب ئه پندرمه سلك درجه ده زمان و مکانینه موافق بولو تیوشدرکه، مسلمانلرنك شرف وخیشینلرینی جو بوماسلق بولسون. مسلمانلر موگارغه فاراب: «آ... بو بولایده بیک بای ایکان، بز موگارغه بیررگه تیوش توگل» دیمهكکه کیرهك. مسلمانلرنك اش باشلرنده توروچی عالمیری البته هیچ سوز ئه پندرمه سلك رهوشده بایلر درجه سنده بر طورمشقه مالک بولو تییشدر. بزده مسکینك، ناچار طورمش، ئه شه کی اوست باش مسلمانغه خصوصاً علمائه خاص بر صفت اولرق تانلغان. حالنکه حضرت پیغمبر: — الله ماتور بولوب ماتورلقنی یاراتادر^(۱) دیمشدر. بزده گویا که بو دنیا باشقلرنك بغتلری اوچونگنه یاراتلغان کبی بر فکر دوام ایته. بز کرلی، مالی، پچراق یورونی، همه هر بر مانورلق، باغشی طورمشدن یراق بولونی بولمیت کبی تانبغانبز. فقط شول اوق دیننك باشی بولغان پیغمبر بزگه بر کون قوناقلر کیلگانلر. پیغمبر بز تیزگنه صو بانینه بارغانده، صوغه فاراب چهچ ومبیقلرینی توزه ته باشلاغان. مونی فاراب تورغان حضرت هائشه: پیغمبر محترم! «سینده می شولای ایته سك؟» دیگاچ: پیغمبر بز: — «الله تعالی خلقلر بانینه چقاند. مانورلانونب چفونی یاراتا» دیمشدر. مذهبزنك باشی امام ابوحنیفه گه بر اوستی باشی غایت ناچار کرلی بر آدم کیلگان. مشار الیه حضرتلری آنی باشقلردن آیروب فالوب برنی قدر آلتونلرنی کورپه سی

(۱) إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ. حدیث شریف

آستندن آغانده: - «آل شول آلتونارنى» دېگەن تىگى كىشى «التفانگىزغە رحمت، لىكن مېن اوزمىدە باي كىشىمەن» دېيىپ جواب قايتارغان. امام ابوحنىفەدە: «صوڭ سېن نى اوچون بوقىر پېس قىيافىدە بورىسك؟ سېن: - «الله تعالى بىندەسىندە اوزىنىڭ پىرگان نىعمىتىنى كورونى ياراتا» دېگان حديث شريفنى كورگانك يوقى ئىلە؟ دېمىشدر. بوغار بىدەغى آيندىنە اوزار بىنى الله بولىنە فدا اينوچىلارنىڭ باي رەشىدە بوررگە نېوش ايكانچىلىكى بىك آچق آڭلاناڧىر.

ب. — بىز بوغار بىدە اسلام علم و مال نېگىزلىرى اوزرىنە قورولامىشدر دېگان ايدىك. الله تعالى نىڭ زكاتىنى فرض اينووندىن ايك بىر نېچى مقصد بىدە، آيندىن آڭلاشلوو بىنە قاراغاندە، مالىنى عامگە خىدمەت ايندىرو وشولوق مال سايبەسىندە خىلقلر آراسىنە علم تارانودىر.

حضرت حق ايك بىر نېچى زكاتقە مستىحق اينتوب اوزار بىنى الله بولىنە فدا قىلوچىلارنى كورسەتەدر. شولاي بولغاچ ايكىنچى مصرف زكاتدە مطلقا كېلەچكە اهل اسلامغە خىدمەت ايتەچك، اسلام كويىمەسىنىڭ قوپىر و غىنى چىنانىڭ طولقونلىرى اچىدە طوناقچ كىمىسەلردىكە، بولردە بوگونكى كوندە نىحصىلدە بولغان شاگردلردىر. بىز بو كون كوز بىزنى آچىق، باق ياغىزغە قارانغە باشلادىق. لىكن نى كور بىك كە، بىزدە احتىياج بىزنى اوتەردەي، بىزنى قارانغىلىقدىن ياقتىلىققە جىنە كەلەب آلوب چىقارداي قىطعىا آدم بوقى اېمىش. بىزنىڭ كىوبىدىن اشانوب بورگان كىمىسەلر بىز، آلر قورى شەولەدىگىنە عبارىتلر اېمىش. مونە بو عاللىرى كورو بىرلە بىز زارلانغە طونىدىق. چونلى مالا بوق دىدىك، آدم رەتلىق معلم نابلدى دىيىپ موڭلاندىق، ملت آرتىدىن ملتىڭ بىتىشمەگان بىرلر بىتىشەن بىر وچى، مانىكە «اسرافىل صوبىنى» ئوروچى بوق دىيىپ باغردىق... زارلاندىق، موڭلاندىق قىچىردىق لىكن نىتىجە نرسە بولدى؟ ھىچ. چونىكە چونلى ملالار، ياخشى معلملر، كوزى آچق ملت باشچىلرى، بىزنى طوغرى بولغە آلوب كىرردەي داھىلر بولر كوكىدىن نوشمىلر ايكان. بولر شول بارلىق علم بىرلە اوقۇ بىرلە گىنە بىتىشەرگە مەكەن اېمىش. شونىڭ اوچوندى بو كوندىن بىز بىردە طورمىچە كىشى بىتىشدرە باشلارغە كىرەك. ناپىكە كېلەچكە بىزنى صاغ و سلامت چارغە آلوب چىقارداي،

(۱) اِنَّ اللّٰهَ يَحِبُّ اَنْ يَرى اَثْرَ نِعْمَتِهِ عَلٰى عِبْدِهِ.

ملت كويىمەسىنى قوتقارداي، آدملىرى بولسۇن. ئىرادىلىرى! اوبىلاب قاراڭز. بۈكۈن ھەر بىر ئادەم دېرىك يوق دېگەندە، بىكى ئۈچ زىكات چىقاردى بايلىرى بولسا. مۇنە بولسا شول زىكاتلىرىنىڭ بىر قىسمى بىرلەشكەن بولسا، بىر زىكى بالانى طور بىر مۇرسەدە تەربىيە اينىسەلىرى، ئانڭ ئاشاۋى اچۇۋى، كىيىنۋى ھاسىلى ھەمە نىرسەسىنى تەمىن اينىسەلىرى، ئالتى جىدى بىل اوتتەس بىزنىڭ ئارا بىزدە ئىللە نى قدر مەنكە خىدمەت اينىردى جىگىلىرى بىز بىيىشنى؛ اللە بولسا ھەم نىشر اينىچىلىرى، نادانلىق اچىندە بولسا كىيىنكەن خەلقىزغە آڭ ھەم بىررىدەي آدملىرى بىز وچۇدكە كىلور ابدى.

ج — بۈكۈن بىزدە بىر گروھ روسچە اوقۇچىلىرى، ھىكۈمەت مەكتىپلىرىدە ھەم تەھسىل اينىچىلىرى ھەم بولدىلىرى. بىز نىمگە ئەينىسە كەدە، نىچەك كەدە اوبىلاساقدە، مۇڭارغە قارشى طورا آلمىيىز. مۇڭارغە قارشى طورونىڭ زانا كىرەگىدە يوق. مادامكە بۈكۈن بىز روسىيەدە پاشىيىز، مادامكە بۈكۈن بىز مەنى بولغان بىر مەننىڭ غىرازدانلىرىمىز، شولاي بولغاچ شول طور مەنىنىڭ اچىنە كىرە، شول اوقۇق وپتىداشلىرىمىز بىلىگەن نىرسەلىرىنى بىلە، آلىرى شىكلىلى اوك آدۇا كات، اينىزىيىرى، دوقىتىر بولۇ بىزگەدە لازىمىر. آخىرىسى بىت ابدى بىز ھەرگە ساۋم سىيىر بولمايىز، ھەر بىر بىنچە شول خەمەنچى، دۇرىك، ايسكىچى بولۇپ كەدە كۈن اينە آلمايىز. فقط اوكۇنچەكە قارشى بو اوقۇچىلىرىمىز بىرلەشكەن خەلقىز ئارا سەندە ھەماندە شول بىر نۇرلى نۇرەت دوام اينە. لىكىن بو نۇرەتنىڭ سۈكى بىزگە ايكسۇز چىكىسۇز چىراھلىرى آچاق، بىز يەنەدە فرەلەرگە بولسا چىكىز، ئىرادىلىق، ئوغانلىق اخوت دېگەن نىرسەلىرى، كىيىش بىرلەشكەن ئارا بىزدە فرار ئايمايچىق، بو اوبرۇدە بىزگە چىكىسۇز قىيىنچىلىق بولسا چىكىر. لىكىن مۇنڭ اۋچۈندە ئەنە شول زىكات مەسئەلىسىنى اورنىدە صرف اينى تېۋىش بولسا چىقىدۇر. كىلە چىكىدە اھل اسلام اۋچۈن فوق العادە كىرەكلى بولغان بو بەش ئۇسۇللىرىمىزنىڭ دە مەنچا بولغانلىرىنە بو كۈندىن زىكات بىرلەشكەن اينى، بولۇر ئاۋقۇللىرىنى مەن كەسەندىن (زىكاتىدىن) دوام اينىدۇر لازىمىر. بۈكۈن بىز آلىرغە بارىمىز قوللىرىمىزنى سوزسەق، كىلە چىكىدە آدم بولغاچ آلىردە بىزگە مەنكە شەققەت قوللىرىمىزنى سوزارلىرىمىز. بو كۈندىن اوك ئارا بىزدە بولغان آڭلاشماۋ بولسا كىيىنمىز ئىرادىلىق، ئوغانلىق، مەسئەللىق ھەم بولور بولور بولسا چىقىدۇر.

بافقه قاراب بارووی بلنهر فقط زکات بیتش گن معلم و معلمه لر بز مونی
 تعیین ایتهلر، و کویمهنی غلامک بولودن ا مالکته فوتقاروب قالورلر.
 فصفه سیغنه زکات فقیرارنک حقیقیر بولور شوندی فقیرلر که، آلر ملنکه
 خدمت ایتهلر، یا که آلرنک کیله چکده خدمت ایتولری امید ایتلهدر. بولر
 شوندی فقیرلر که، بیرمه سهک صراب آلایلر، صبر ایتهلر، ناموسلری هر
 نرسه دن قدرلی، عزت نفسلری بتون دنیا زینتلرندن بوغاری طور. اهل
 ملت خدمتلرینی تقدیر ایتوب یاردم ایتسه لر، یاردمنی قبول ایتهلر. ملت
 النفات اینمی ایکان، خدمتلرنده حاللری بتکانچه دوام ایتهلر. نهایت آفتق
 چیکه گه بیتکاج یسا اوزلرینک ملکلی برله بر گه فبر گه کره لر، یا که عاجز
 حیران بولوب فالغاج بو بولنی، بو عزیز مقدس مسلکنی تاشلاب خلقلر
 شیکلی کسب ایتوب تاماق طویدررغه مجبور بولالر. موندی کیشیلر گه بز
 ایندی کوب بولقدق، شاید که موندن صوگ سز محترم بابلر بو کبیلرینی حمایه
 قیلورسز، وباغشیلر برله یامانلرینی، ملت اوچون فائده لیلر برله ضرر لیلرینی
 آبروب نبوش بولغان همه قرآن کریم کورسه تکان عالی بولده دوام ایتهرسز.
 ۲. — زکات بیررگه نبوش آدملرنک ایکنچسیده مسکینلردر. شریعت
 تلنده مسکین آشار و اچهرینه نابله ماغان، همه شول مینوتده کسب ایتهلرک
 قونی، درمانیه بولماغان آورولر، فارتلر، فارچقلر، آفصاقلر، صوقلار، قولسزلر،
 بحالسز و درمانسز آدملردر. بولر کسب ایته آلامدلرندن، طورمشاری اهل
 اسلامین صاغ و سلامت کهمسه لرنک مویذلرینه بوکل تلامشدر. مسلمان بولو،
 رحمتلی، شفرلی، بولو دیمکدر. طاش قلبلی کهمسه قطعیا ایندگو بر مسلمان
 بولا آلمی. مسلمانین برله مرحمت بولر ایکسی صاق برله صوق کبیلرلر.
 برسی بولغان بیرده مطلقا ایکنچسینکده بولووی لازمدر. شولای بولغاج مسلمان
 بار بیرده مسجد آللرنده، زیارت باشلرنده، اورام چانلرنده قول صوزوب
 قالغان مسکینلر بولونی عقل جائز کورمیدر. چونکه مسلمان بار بیرده مرحمت
 بولا، مرحمت بولغان بیرده زکات چغا، زکات چغان بیرده ایسه مسکینلرنک
 قول صوزوب تله نوب اوطروارینه کم اشانسون؟ زکات شول عاجز قالغان
 مسلمانلرنک ناموسی و عرضلرینی صاقلار، مسلماننن هیچ کهمسینی تله نو کبی
 زالتکه توشرمهس اوچون الله طرفندن بر فانون اولاره قویامشدر.

مسلماننىڭ مالى، جانى، عرضى، كىيىمى، قىزىقى، گەپ پارامانغا شېكىلى مسلمان
مسلماننىڭ عرضىنى سانلاۋ بولمىدى، مەكلىدى، يېتىشە شۇنىڭ اوچۇنىدە اوڭلۇردە
مسلمان مەلىكىلىرى، قىللىرى، تەكلىپلىرى، عاجز خانىلەر بولمىش ايدى.
مسلمانلار زىكاتلارنى شۇل تەكلىپلەرگە ايتىپ تاپشۇرالى، آندەدە مەكلىرچە
عاجىزلىرى، قارىتىلدىن چۈدەپ آچقانلار ناماقلارنى طوبىدرا، وقتىدە عبادتلىرىنى
قىلالار، اوزلىرىدە احسان ايتىپ بايلىرى اوچۇن ھەر دائىم دىعا بولنالىرى ايدى.
ھاسىلى بايلىرى بولمىش مال بولمىش ايتىپ، بو اشكە پارامانغا عاجىزلىرى
بايلىرىغا دىعا قىلىپ جناب ھىدىن آلرنىڭ اشلارنى رواج تلى ايدىبار.

قرداشلار! بەگىز، مۇنىڭ قايىسى باخشىراق؟ شۇل بىزنىڭ تىرىپە مەزگە
تاپشۇرغان مەسكىن عاجىزلىرى بىر تىن اوچۇن اوستىرەلىرى، مەسجىد پوچماقلىرىدە
زىيارت آللىرىدە صوق كۈنلىرىدە، اسسى ھوالىرىدە، نامازسىز نىيازسىز كوچىدە قول
صوزدروب اوطىرنومى؛ ئىلل يوقسى بولمىش اوچۇن دارالعاچىزىلەر آچوب اولىگانچى
اوزىز اوچۇن دىعا قىلىدروب باقتىرومى؟ بولدىن توغان بەش بالالىرى شۇل
كوچىدە ھىوان شېكىلى اوراملىرىدە سوپىرەلوب بىررگە اوگراتومى، باكە بو
بالالىرى جىبۇب زىكاتلىن اوفورمىغا بازارغا اوگراتو، واستالارلى شېكىللى بىر
ھىرگە ايتىلەندىرومى؟ «آدملىرگە مەرحىمتسىز كىشىگە اللەدە مەرحىمت ايتىمى» (۱)
دىب ئەيتىپچى بىزنىڭ پىغمبىرىمىز توگلىمى ايدى؟ شوشى قىر اوبىسىز، آكسىز،
فەھىسىز بولغان صوگىندە بىزنىڭ اشلار بىز نىچەك آغە بارسوندە، نىچەك ايتىپ
رواجىغا كىتىسون! ...

۳. زىكات اورنلىرىنىڭ اوچىنچىسى زىكاتنى جىبۇب بولمىش بولمىش. اوڭلۇردە
زىكاتنى بىر قولغا جىناب نىيشلى بولغان اورونارمىغا طوتالما بولمىش. بۇدە غايب
مەھدىر. اللە تەالىنىڭ زىكاتنى جىبۇبلىرى اوچۇن بىررگە كىرەك دىگان
سوزىدىن، زىكاتنىڭ جىبۇبلىرى نىيشلى ايكانچىلىكى آڭلاشلا. نى ھىكىمىدىر، بىزدە
بۇدە نىرك ايتىلگان. بىر شەرنىڭ زىكاتى جىنالىوب آلنىسە مۇندىن بىر نىچە تولى
قايىدەلىر طووارمىغا مەكلىدىر، جەلدىن بەشىلىرى، شۇنلردىر:

(۱) من لا يرحم لا يرحم.

۱. - زكات چىنالسە، بىر سومما بولسا، طور سومما بىرلە طور
اشلىر كوررگە يول آچلا.

ب. - زكاتنى جىوب آلاچ كىكاش بىرلە اش كوررگە وشولاي اينوب
زكاتنى بىك اورنلى تىيشلى اورنلارغا، غنە صرف اينەرگە ممكن بولا.

ج. - بايلار زكات ئولەشو كىي مسئولينلى بىر اشدىن فونلار.

د. - زكاتنى بىر وچى، آدمچىلك بىرلە، زكات بىرگان كىشىسىنە قارشى

زكاتى بىرلە مىنت قىلودن فونلا. البته مىنت زكاتنىڭ ئوابىنى بىبەرە. اولك فولاك بىرگاتنى
صول فولاك سىزمە سون.

ه. - مىنتنىڭ قولندە هر وىت زاپاس آقچە بولسا، فوق العادە مەھم وقتلردە
بو سوممادىن فائىدەلەرگە ممكن بولا.

و. - زكات اورنلى صرف اينلوب فائىدەسى كوزگە چالنا مەدە زكات
بىرلە نەھايەت سز درجەدە طور اشلىر كورلە باشلاغاچ البته بىر وچىباردە كوبە بەچك
وبىر وچىلارنىڭ جانلار يەدە طىنچ بولا چقدر.

۴. - زكات بىرلەرگە تىيوش كەسەلرنىڭ دورتنىچىسىدە كوڭللىرى اسلامغا
مىل اينىكان كىشىلردى. قرآن كرېمنىڭ بو حكىمى اسلام ضعيف وقتلردە بولوب
بوكون مسلمانلارنى كوبە پىتوگە اصلاً حاجت قالمامشدر. ذاتاً مالغە قىزغوب
مسلمان بولە چىلردىن خىر كوتو بوكوندە اورنسىزدى. بىز بوكون دىيادە بولغان
مسلمانلار اورىزنى اصلاح قىلسەق پىتەشە چكىر. غرىمى فاجەسى شاپد
كوڭلردىن چىقىر. پىغىمەر «مؤمن ايكى مرتبە چالاندىن چاغلاماس» (۱)
دېمىشدر. بىنەر بىر مرتبە توگل اون مرتبە چاغلىق، ايندىدە چاغلىق
مؤمنلگىزگە خلل كىلە چكىر.

۵. - بىشنىچىسىدە مكاتىبلارنى قوتلدىر و اوچون.

۶. - آلتىنچىسى بورچلى كەسەلرنى بورچلارندىن آزاد قىلو اوچوندىر.
يوغار يەدە سوپىلەمش ابدىمكە، مسلمانلار بىر بىرسىنىڭ ناموس و عرضىنى صافلاو
بىرلە بورچلىلردى. بىر آدمنىڭ مالى يانوب، يا كە سودە باتوب ياخوددە باشقە چە

(۱) لا يلدع المؤمن من جحرٍ مرتين. حديث شريف

نېندى بولسه هر آفت سببلى مالى بوغدا. مسلمانلارغه آنك بورچىنى
زكاتلرى برله اوتتو تېوش بولادر. چونكى اسلام ياردم نېگزينه بنا اينلمشدر.
فقط مال فزانور اوچون بولور. بولور قوللرنده مال بولا توروبده
تولمه وچيلرگه زكات اصلا درست نوگل، و بولرغه ياردم ايتو حضرت الله نك
«گناه و ظلم اوزرينه ياردم ايتمه گز»^(۱) ديگان سوزينه قطعيا خلافتدر.
شولاي اوق اوزگه بولغان بورچنى آلا آلمانلقدن دها قېلىروده شرعا اصلا
جائز نوگلددر. بو ايسه توغرى شريعت برله اوينادر.

۷. - بدنچىسى زكات الله يولنده صرف اينلورگه تېوش.

دوستلرم! مونه بو بدنچى زكات بېرلرگه تېوش اورون بورونده وطنى
معاظه و الله يولنده صوغشوچيلر اوچون لازم اولمشدر. حاضر ايسه
بزرگه كى عادلى برحكومتنك قول آستنده بولوب، وطنيز هر جهندن
سلامت و وطن اشتر بزرگه حكومت تېيشنچه نظارت ايندگندن، همده بو كون
مليتتى صافلاو صوغش برله بولمېچه بلسكه مکتبلر واسطهسى برله بولدغندن،
البنه بو كون بو سببيل الله نى مکتب و مدرسه لر بزر برله تفسير اينه رگه
توغرى كېله در. بو كون دنبانى باشندن آخرينه قدر يوروب چقسه گز، مدنى بولغان
ملتلرنك شهر، اوباز و اوللرينى بر مرتبه كوزگزدن كېچرسه گز هيچ شبهه سز
كوررسكزكه، پاك، مانور جهملى، طاغ كېى بوغار يغه كوتارلگان بنالر - بولر
يارده مکتب و مدرسه بولوب چقارلر. شولاي اوق مدنيتده آرتده قالغان،
مليتلرينى بوغالتورغه محكوم بولغان ملتدرده ايك طور بنالر بولارنى بولوب
مکتب و مدرسه لرى يا باش آلا بولماس يا كه بولسه ده بولور. الاچى كېى
بىر نرسه بولور. عالم اسلام هيچده شېكسز بو كون لمرى ت هر بر بېرنده
محكوم، رزىل، سفيل بر حالده قالغان. مونك سببى ايسه نه نه شول مکتبسزلك
مدرسه سزلكدر. مکتب و مدرسه لر بو كون هر قومنك كېله چه كېنى كورسه نه
تورغان بارومېنرلدر. بارومېنر نيچك بو كوندن اوك ايرته گه هوانك نيچك
بولاجاغېنى كورسه نسه، مکتب و مدرسه لرده، سحرلى فارچقلىر كېى بر ملتلك
كېله چكده نى حالده بولاجاغېنى آب آچق سويلېب بېره لر.

(۱) وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ. مائده ۲

آوروپا بیلر بوگون
کبی اوچار، صوده بالق کبی یوزه لر،
پیر آستلرنده قورت کبی حرکت
اینگان نرسه لر دن آدم بالار
چقارالر، فورقچ اورمان، سیرلی
دنیا نك بر چیتندن ایکنچی چیتینه بهشن کبی باروب ییته لر، تله سهر
مکلر چه چاقمرلردن بر برسی برله سوپله شه لر، مملکتلرینه دولت بابلق
طاشو کبی آغوب کیله، بر برسینه یاردم ایتشوده عادتا بر جان بر تن کبی
اش قیلالر. بولر نی نرسه صوگ بولای قیلغان؟ نه نه شول باشلری کوکلر گه
تیگان مکتب و مدرسه لری. بولر اوز طور مشلرینه ده اهمیت بیره لر. لکن
عمومی اشلر نی اوز یوموشلرندن آرتغراق کوره لر. شوکار کوره بولرنك
شهرلرنده ایك ظور، ایك تمیز، ایك سلطنت بنالر مکتب و مدرسه گه
تخصیص ایتلگان بولا. سز مونی روسیه نك هر بر شهرنده شولای تابارسز،
چونکه روس وطنداشلر بز ایندی مونك نه مینی کو بدن طایغانلر، و شوکار
کوره شول یولغه نق ایتوب آباق باصقانلر.

ایندی سز بزنك مبارک مسلمان محللرینه بارگز. سز آنده بایلرنك
دؤاریس کبی یورتلرینی، جنت کبی باقچه لرینی تابارسز، بولرنك اوپلرینه
کرسه گز ایمره نرسز، بولر عادتا بورونغی پادشاهلرنك طور مشلرینی
کوله گه ده قالدرالر.

دوستلر! مین بوسوزلر نی بایلر بز باغشی یورتلرده نورماسونلر دیب
یا که آلرنك سلطنتلی یورت بیرلرینی کو بسنوب سوپله مین. الله
بیرسونده آلر شه بیره ک یورتلرده نورسونلر. جناب حق نصیب
ایتسونده، آلر تاغیده جه ملیره ک، تاغیده یوگر گره ک آنلر جیکسونلر، قادر مطلق
اعسان ایتسونده، آلارنك طور مشلری تاغیده حضور راق، تاغیده کو گلبیره ک
اوتسون. موکارغه اسلام شریعتی قطعیا فارشی کیلمی، بلکه اول اوزی
مسلمانلرغه طنطنه لی، شادقلی، قوانچلی، حضور طور مش برله توصیه ایتنه. مینم
نه یترگه تله کان نرسه م بتونلی باشقه در. شوشی قدر کورکام طور مشقه اییه
بولغان آدملرنك بالالری اوقی تورغان یورتلر تاغیده سلطنتراق، تاغیده
الرفصا غراق بولو تیوش توگلمی؟ بو بایلر شول قدر ماللر نی آزابلانوب

- ۵ - چیت الی...
- ۲ - ا. مسکینلرنی وتون قارانغیلغندە فی چوقر چاق تریبە ایتو.
ب. مسکینلرنک بالالار. زمانمۇدە ایسە تیمر قاز. ندە تریبە لو.
- ۳ - زکاتنی بر قولغە جیولازمدرکە، ایلادی. جیوچیلرغە زکاتدن
نصوص زالونبە بیرلور.
- ۴ - کوکئلری اسلامغە میالە ندرلگان کل ایلرکە. موکارغە بو کونگی
کوننی صوغش بیرندن قاچوب کیلگان پالاک مۇداسلر بز و آلرنک بالالری کره.
- ۵ - مکاتبلرنی قوتلدر و اوچون. موکارغە بو کون طور قضا پاکه آفت
سماویە وارضبەنک بر سینە گرفتار بولغان آدملرنی کر ترگە ممکن.
- ۶ - چندانوق بورچلی بولغان آدملر.

۷ - مکتب و مدرسەلر، بولرنک معلم و معلمەلری ھمدە بالالرغە کتاب،
قارا، قلم کبی اوقو اسبابلری اوچون. مکتب و مدرسەدەگی شاگردلرنک
کیوم سالوملری و باشقە چە راسخودلرنی زکاتدن اوتە و حاصلی حیات ملیبیزی
محافظە ایته تورغان هر بر مؤسسە و اشلر اوچون.

۸ - یولده اوینه قایتا آلمی قالغان مسلمانلرغە .

دوستلرم! مینم زکات حقندە سزگە سویلەبەچک سوزلرم شوشی اوروندە
تمام بولدی. میندە پیغمبر بزگە ایپەر وب «ای قوم! سزگە اللهنک سوزلرنی
ایرشدرە آلدەمی؟» دیم. صوڭ سوز اولەرەندە شونی ئەینتم: زکات باشقە
طرفندن مسلمان بایلرینک اوستلرینە یوکلەنلگان الوغ بورچلرک کبید، ک
چغاق مال باینک اوزملکی بولمېچە، بتون مسلمانلرنک بولمادیبە و مالنی
آشاویا کە مونی اورونسز تیوشسز و شت صرف ایتو الله بندە افقە چەینسی آشاودر.
زکات بر رحمت باغهور یدرکە، آنک برلە بایلرنک ماللری پا کلەنە، فقیرلرنک
قرلری بەشەرە، بو باغهور توشکان بیردە فقیرلک، بولگونلک، بوز وقلق، فسق
و فساد کبی اخلاقی رنجولر قوریلر، کببەلر و نهایت یوق بولالر.

الله اعلم بالصواب.

عبدالله سلیمان.

